INFORMACJA DLA RADNYCH RADY MIEJSKIEJ W ŁODZI

w sprawie przyjęcia

Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Łodzi.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Łodzi została przygotowana przez Zespół do spraw opracowania projektu Strategii rozwiązywania problemów społecznych w mieście Łodzi powołany Zarządzeniem Nr 2417/IV/05 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 3 lutego 2005 r. (z późn. zm.).

Podstawę opracowania Strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku prac Zespołu. Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie miasta Łodzi została sporządzona w oparciu o materiały będące w dyspozycji poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta Łodzi, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi uzyskane w toku ich bieżącej działalności oraz dane uzyskane z Urzędu Statystycznego Łodzi, Powiatowych Urzędów Pracy nr 1 i nr 2, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi i instytucji, organizacji pozarządowych współpracujących z Urzędem Miasta Łodzi oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Łodzi.

Zespół przygotował analityczne materiały źródłowe, niezbędne do diagnozy sytuacji społecznej w Łodzi, co pozwoliło na wypracowanie celów i kierunków działań strategicznych odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie zadań dla ich rozwiązania, a także ustalenie układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych.

Pierwszy rozdział Strategii przedstawia prawne uregulowania w zakresie działalności samorządu terytorialnego, uregulowania prawne związane ze sferą socjalną oraz dokumenty programowe z podziałem na krajowe i regionalne w zakresie wyznaczania kierunków polityki społecznej po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej.

Drugi rozdział ww. dokumentu to charakterystyka poszczególnych obszarów problemów społecznych m. in. bezrobocia, edukacji, zdrowia i polityki zdrowotnej miasta Łodzi, w tym kwestii osób niepełnosprawnych i problematyki zjawiska alkoholizmu oraz innych uzależnień występujących wśród mieszkańców Łodzi. W rozdziale tym jest również zawarta szczegółowa diagnoza problemów społecznych z perspektywy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - organizatora, koordynatora i wykonawcy zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Łodzi.

W oparciu o ww. diagnozę społeczną, została opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Łodzi, na lata 2005- 2010, która jest rozwinięciem działań oraz założeń programowych realizowanych w obszarze edukacji, ochrony zdrowia, uzależnień i pomocy społecznej na terenie Łodzi.

Przyjęcie Strategii stanowi proces otwierający długoterminowe planowanie polityki społecznej. Strategia jest bowiem podstawą do podejmowania długofalowych (w perspektywie minimum 5 letniej) zintegrowanych działań rozwojowych w sferze pomocy społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych, mających na uwadze realizację celów zawartych w Strategii.

Cele i zadania określone w niniejszej Strategii są zgodne ze wskazaniami innych regionalnych dokumentów o charakterze programowym z obszaru polityki społecznej m. in. Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego, Programem Rozwoju Województwa Łódzkiego w latach 2004 – 2006, Regionalną Strategią Zatrudnienia na lata 2003 – 2006, Strategią Rozwoju Polityki Społecznej Województwa Łódzkiego na lata 2001 – 2005.

1. Misja, cele i zadania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Łodzi.

Łódź to miasto, które stawia na harmonijny rozwój, a swoim mieszkańcom pragnie zapewnić jak najlepsze warunki bezpiecznego i godnego życia oraz umożliwić im realizację planów osobistych, zawodowych i społecznych.

1.1. Cele strategiczne:

1. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy.
2. Rozwój i modyfikacja systemu edukacji oraz systemu kształcenia ustawicznego.
3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Łodzi i ograniczanie skutków niepełnosprawności.
4. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień wśród mieszkańców Łodzi.
5. Ograniczanie sfery ubóstwa i zapobieganie wykluczeniu społecznemu.
6. Pomoc dziecku i rodzinie.

1.2. Cele operacyjne:

1. Wdrożenie aktywnej polityki rynku pracy.
2. Wsparcie młodzieży na rynku pracy.
3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.
4. Dokonanie właściwej diagnozy w zakresie sieci szkół z uwzględnieniem opinii środowiska lokalnego.
5. Określenie i wdrożenie standardów pracy edukacyjnej i wychowawczej szkół oraz ujednolicenie zasad oceniania pracy szkół i placówek oświatowych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie.
6. Organizowanie pomocy dla uczniów najsłabszych, pochodzących ze środowisk najuboższych i rodzin dysfunkcyjnych.
7. Zbudowanie adekwatnej do potrzeb rynku pracy oferty kształcenia zawodowego, ze szczególnym naciskiem na mobilność oferty edukacyjnej oraz możliwości szybkiego zdobywania kwalifikacji potrzebnych na rynku pracy.
8. Współpraca z wyższymi uczelniami mającą na celu wspieranie rozwoju zaplecza naukowego oraz działań związanych ze wspieraniem akademickiego charakteru Miasta, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju bazy lokalowej.
9. Dalsza realizacja Programu „Łódź - Zdrowe Miasto" określającego lokalną strategię, „Kierunki działań na rzecz zdrowia łodzian", która została przyjęta do realizacji uchwałą Rady Miejskiej (Uchwała Nr LVI/1250/01 z dnia 15 marca 2001 roku). Natomiast Uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 18 lutego 2004 roku (Uchwała Nr XXVI/381/04) Miasto Łódź wyraziło wolę kontynuacji udziału w IV fazie programu Zdrowe Miasta obejmującej lata 2003-2007.
10. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz kształtowanie wobec nich pozytywnych postaw społecznych.
11. Otoczenie opieką i wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych.
12. Kontynuacja i ewaluacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łodzi przyjmowanego corocznie uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi.
13. Przeciwdziałanie ubóstwu rodzin.
14. Aktywizacja oraz integracja społeczna i zawodowa długotrwale bezrobotnych klientów pomocy społecznej.
15. Zapobieganie narastania problemu bezdomności.
16. Otoczenie opieką rodzin dysfunkcyjnych.
17. Prowadzenie i rozwijanie różnych form opieki zastępczej.
18. Pomoc rodzinom naturalnym w przywróceniu zdolności opiekuńczo-wychowawczych i tworzenie warunków umożliwiających powrotu dziecka do domu rodzinnego.

1.3. Zadania i realizatorzy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Łodzi.

<table>
<tr><th colspan="4">Cel strategiczny I
Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy.</th></tr>
<tr><th>Cele operacyjne</th><th>Zadania</th><th>Realizator</th><th>Partner</th></tr>
<tr><td>1. Wdrożenie aktywnej polityki rynku pracy.</td><td>1. Uzyskanie wzrostu liczby osób podnoszących kwalifikacje zawodowe i uzyskujących zatrudnienie;
2. Zwiększenie liczby osób rozpoczynających działalność gospodarczą;
3. Aktywizacja zawodowa kobiet.</td><td rowspan="2">Powiatowe Urzędy Pracy</td><td rowspan="2">Podmioty niepubliczne (pracodawcy, firmy szkoleniowe i doradztwa personalnego, organizacje pozarządowe)</td></tr>
<tr><td>2. Wsparcie młodzieży na rynku pracy.</td><td>Udzielanie pełnego wsparcia młodzieży, w tym absolwentom szkół wszystkich typów, poprzez:
– subsydiowane zatrudnienia (staże, programy specjalne),
– szkolenia mające dostosować kwalifikacje do potrzeb rynku pracy,
– pożyczki na podjęcie własnej działalności gospodarczej,
– poradnictwo zawodowe,
– pośrednictwo pracy,
– wolontariat.</td></tr>
<tr><td>3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia.</td><td>1. Zwiększenie aktywności bezrobotnych w zakresie aktywnego poruszania się po rynku pracy;
2. Podniesienie statusu zawodowego i społecznego poprzez: dostosowanie kwalifikacji bezrobotnych do potrzeb rynku pracy;
3. Zwiększenie możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego;
4. Zwiększenie szans powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym;
5. Udzielanie wsparcia bezrobotnym poprzez subsydiowane zatrudnienie (staże, programy specjalne), szkolenia majce dostosować kwalifikacje do potrzeb rynku pracy, pożyczki na podjęcie własnej działalności gospodarczej, poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy.
6. Aktywizacja zawodowa pozostających bez stałego zatrudnienia klientów MOPS.</td><td>Powiatowe Urzędy Pracy MOPS</td><td>Podmioty niepubliczne (pracodawcy, firmy szkoleniowe i doradztwa personalnego, organizacje pozarządowe)</td></tr>
</table>

Cel strategiczny II **Rozwój i modyfikacja systemu edukacji oraz systemu kształcenia ustawicznego.**			
Cele operacyjne	Zadania	Realizator	Partner
1. Dokonanie właściwej diagnozy w zakresie sieci szkół z uwzględnieniem opinii środowiska lokalnego.	1. Dostosowaniu sieci szkól i placówek do potrzeb wynikających z zapotrzebowania dzieci i młodzieży, powiązaną z założeniami reformy systemu edukacji - stworzenie możliwości uzyskania pełnego wykształcenia średniego przez co najmniej 80% populacji dzieci i młodzieży; 2. Zwiększenie roli kształcenia ogólnego w kierunku przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie, tworzenia indywidualnych kwalifikacji w zależności od nieustannie zmieniających się potrzeb rynku pracy.	Wydział Edukacji UMŁ, Dyrektorzy Publicznych i Niepublicznych Szkół	Podmioty Niepubliczne działające w obszarze edukacji (organizacje pozarządowe, osoby prawne, osoby fizyczne)
2. Określenie i wdrożenie standardów pracy edukacyjnej i wychowawczej szkół oraz ujednolicenie zasad oceniania pracy szkół i placówek oświatowych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie.	1. Zwiększenie dostępności do oferty edukacyjnej dzieciom niepełnosprawnym i dzieciom z dysfunkcją narządów ruchu, oraz stałe włączanie i integrowanie tych dzieci ze środowiskiem rówieśniczym; 2. Wdrożenie szkolnych programów integracji i profilaktyki społecznej, ze szczególnym naciskiem na standaryzację działań prozdrowotnych i wychowawczej pracy z dzieckiem; 3. Wdrażanie programów wychowawczych oraz dążenie do wprowadzania w większym zakresie zajęć pozalekcyjnych oraz poszerzenie form nauczania integracyjnego; 4. Polepszenie warunków bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach; 5. Wzmocnienie roli środowiskowej pracy szkoły.	Wydział Edukacji UMŁ, Dyrektorzy Publicznych i Niepublicznych Szkół	Podmioty Niepubliczne działające w obszarze edukacji (organizacje pozarządowe, osoby prawne, osoby fizyczne)
3. Organizowanie pomocy dla uczniów najsłabszych, pochodzących ze środowisk najuboższych i rodzin dysfunkcyjnych.	1. Opieka nad dziećmi z grup wysokiego ryzyka, zagrożonymi uzależnieniami i niedostosowanymi społecznie; 2. Umożliwienie dzieciom i wdrażanie ich do korzystania z alternatywnych form spędzania wolnego czasu; 3. Zapewnienie właściwej opieki dzieciom i młodzieży niedostosowanej społecznie.	Wydział Edukacji UMŁ, Szkoły, świetlice szkolne	Organizacje pozarządowe

4. *Zbudowanie adekwatnej do potrzeb rynku pracy oferty kształcenia zawodowego, ze szczególnym naciskiem na mobilność oferty edukacyjnej oraz możliwości szybkiego zdobywania kwalifikacji potrzebnych na rynku pracy.*	1. Zwiększenie udziału pracodawców w kształceniu zawodowym, organizacja branżowych centrów kształcenia praktycznego oraz utrzymanie priorytetów dla zawodów usługowych; 2. Polepszenie jakości pracy szkół i placówek oświatowo wychowawczych poprzez stworzenie systemu ewaluacji pracy szkół.	Wydział Edukacji UMŁ, Dyrektorzy Publicznych i Niepublicznych Szkół	Centra Doradztwa Zawodowego, Powiatowe Urzędy Pracy
5. *Współpraca z wyższymi uczelniami mającą na celu wspieranie rozwoju zaplecza naukowego oraz działań związanych ze wspieraniem akademickiego charakteru Miasta, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju bazy lokalowej.*	1. Rozwój bazy lokalowej dla studentów i kadry naukowej Wyższych Uczelni oraz wspieranie nowatorskich programów naukowych oraz podnoszenie standardów pracy placówek naukowych Miasta; 2. Wspieranie działań rozwijających możliwości rozwoju zainteresowań naukowych i kulturalnych studentów i pracowników naukowych Wyższych Uczelni.	Wydział Edukacji UMŁ, Wyższe Uczelnie	Ośrodki Badawcze

Cel strategiczny III
Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Łodzi i ograniczanie skutków niepełnosprawności.

Cele operacyjne	Zadania	Realizator	Partner
1. *Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Łodzi.*	1. Dalsza realizacja Programu „Łódź - Zdrowe Miasto" określającego lokalną strategię „Kierunki działań na rzecz zdrowia łodzian", która została przyjęta do realizacji uchwałą Rady Miejskiej (Uchwała Nr LVI/1250/01 z dnia 15 marca 2001 roku). Natomiast Uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 18 lutego 2004 roku (Uchwała Nr XXVI/381/04) Miasto Łódź wyraziło wolę kontynuacji udziału w IV fazie programu Zdrowe Miasta obejmującej lata 2003-2007.	Wydział Zdrowia Publicznego UMŁ, zakłady opieki zdrowotnej (publiczne i niepubliczne)	Organizacje pozarządowe i inne instytucje działające w obszarze ochrony zdrowia.
2. *Zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz kształtowanie wobec nich pozytywnych postaw.*	1. Opracowanie „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych" zwierającego zadania z zakresu: – rehabilitacji zawodowej; – rehabilitacji społecznej; – rehabilitacji leczniczej; – przestrzeganiu praw osób niepełnosprawnych; – wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.	Rzecznik Osób Niepełnosprawnych Pełnomocnik Prezydenta Miasta Łodzi ds. Osób Niepełnosprawnych Wydziały Urzędu Miasta Łodzi; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności Powiatowe Urzędy Pracy Nr 1 i Nr 2;	Miejska Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych; Organizacje pozarządowe zajmujące się niesieniem pomocy osobom niepełnosprawnym

3. Otoczenie opieką i wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych	1. Pomoc w samodzielnym funkcjonowaniu w miejscu zamieszkania i środowisku lokalnym poprzez: – kontynuację świadczenia usług opiekuńczych – jako jednej z form utrzymania osoby w jej naturalnym środowisku lokalnym; – włączenie wolontariuszy w niesienie pomocy osobom w podeszłym wieku i niepełnosprawnym; – dalsze prowadzenie domów dziennego pobytu; – dalsze prowadzenie środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i rozwijanie tej formy pomocy; – tworzenie mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 2. Zapewnienie właściwej całodobowej opieki osobom, które ze względu na wiek i niepełnosprawność nie są w stanie funkcjonować w miejscu zamieszkania poprzez: – prowadzenie różnego typu domów pomocy społecznej; – przeprowadzenie do 2006 r. procesu standaryzacji łódzkich domów pomocy społecznej; – zatrudnienie dodatkowej kadry terapeutyczno-opiekuńczej w domach pomocy społecznej (zgodnie ze wskaźnikiem określonym w przepisach); – utworzenie nowego domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych; – modernizacja istnieją infrastruktury socjalnej.	Urząd Miasta Łodzi MOPS Domy pomocy społecznej	Podmioty niepubliczne działające w obszarze pomocy społecznej

Cel strategiczny IV **Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień wśród mieszkańców Łodzi.**			
Cele operacyjne	Zadania	Realizator	Partner
1. Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych. *2. Ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne.* *3. Zapobieganie spożywania alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.* *4. Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.*	Kontynuacja i ewaluacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łodzi przyjmowanego corocznie uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi.	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Podmioty Publiczne i Niepubliczne działające na rzecz osób uzależnionych i współuzależnion.
Cel strategiczny V **Ograniczenie sfery ubóstwa i zapobieganie wykluczeniu społecznemu.**			
Cele operacyjne	Zadania	Realizator	Partner
1. Przeciwdziałanie ubóstwu rodzin.	1. Tworzenie sprzyjających warunków dla rodzin w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczej i wychowawczej; 2. Tworzenie systemu wsparcia dla osób i rodzin pozostających w trudnych sytuacjach życiowych; 3. Tworzenie osłon socjalnych dla rodzin ubogich; 4. Prowadzenie jadłodajni i kuchni społecznych.	MOPS	Podmioty niepubliczne działające w obszarze pomocy społecznej

2. Aktywizacja oraz integracja społeczna i zawodowa długotrwale bezrobotnych klientów pomocy społecznej.	1. Opracowanie i wdrożenie programu dla długotrwale bezrobotnych klientów pomocy społecznej; 2. Opracowanie i wdrożenie programu dla bezrobotnych kobiet (matek samotnie wychowujących dzieci); 3. Uruchomienie Centrum Integracji Społecznej, prowadzącego: warsztaty psychologiczne, spotkania integracyjne, szkolenia zawodowe oraz szkolenia w zakresie aktywnego poszukiwania pracy, dla bezrobotnych klientów pomocy społecznej, zatrudnienie (subsydiowane lub inne).	MOPS, PUP	Podmioty niepubliczne działające w obszarze pomocy społecznej oraz zajmujące się aktywizacją zawodową i przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu
3. Zapobieganie narastania problemu bezdomności.	1. Wspomaganie osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności; 2. Wspieranie osób i rodzin zagrożonych bezdomnością; 3. Aktywizowanie społeczne osób opuszczających zakłady karne, jako najbardziej zagrożonych odrzuceniem społecznym i bezdomnością.	MOPS	Podmioty niepubliczne działające w obszarze pomocy społecznej

Cel strategiczny VI
Pomoc dziecku i rodzinie.

Cele operacyjne	Zadania	Realizator	Partner
1. Otoczenie opieką rodzin dysfunkcyjnych.	1. Kontynuacja wypłacania ustawowych świadczeń, w tym posiłków dla dzieci w szkołach oraz wyprawek szkolnych; 2. Szeroko rozumiana praca socjalna z rodziną; 3. Dalsza realizacja programu „Koalicja Razem Przeciw Przemocy”; 4. Dalsze wdrażanie programu „Ośrodek Pomocy Społecznej jako Centrum Aktywności Lokalnej”; 5. Kontynuacja prowadzenia ośrodków wsparcia dla rodzin i ośrodków interwencji kryzysowej; 6. Prowadzenie, dla dzieci i młodzieży zagrożonych patologia społeczną, placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, zwłaszcza tych które mają w swojej ofercie programy profilaktyczne i terapeutyczne; 7. Ścisła współpraca pracowników socjalnych filii MOPS z instytucjami działającymi na rzecz rodziny.	MOPS	Podmioty niepubliczne działające w obszarze pomocy społecznej
2. Prowadzenie i rozwijanie różnych form opieki zastępczej.	1. Dalsze prowadzenie domów dziecka; 2. Przeprowadzenie do 2006 r. Procesu standaryzacji łódzkich całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych; 3. Tworzenie kolejnych rodzinnych domów dziecka jako najbardziej zbliżonej do rodziny formy opieki zastępczej;	MOPS	Podmioty niepubliczne działające w obszarze pomocy społecznej

	4. Tworzenie mieszkań chronionych dla wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze; 5. Prowadzenie kampanii promujących rodzicielstwo zastępcze; 6. Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze; 7. Prowadzenie lokalnego banku informacji o rodzinach zastępczych oczekujących na dzieci; 8. Utworzenie zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zstępczych, w tym wielodzietnych, specjalistycznych o charakterze pogotowia rodzinnego; 9. Umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych; 10. Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu ich funkcji;		
3. Pomoc rodzinom naturalnym w przywróceniu zdolności opiekuńczo-wychowawczych i tworzenie warunków umożliwiających powrotu dziecka do domu rodzinnego.	1. Szczegółowa diagnoza rodziny uwzględniająca warunki socjalno-bytowe, stan zdrowia poszczególnych członków, zaradność życiową itp. 2. Zawarcie kontraktu z rodziną ustalającego plan działań zmierzających do powrotu dziecka do rodziny - indywidualnie wg diagnozy; 3. Praca terapeutyczna z rodzicami; 4. Edukacja prozdrowotna rodziców.	MOPS	Podmioty niepubliczne działające w obszarze pomocy społecznej

2. Źródła finansowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Łodzi.

1. Środki własne gminy i powiatu, w tym środki pochodzące z opłat za zezwolenie na sprzedaż alkoholu;
2. Dotacje na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej;
3. Subwencje ogólne i dotacje celowe;
4. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
5. Narodowy Fundusz Zdrowia;
6. Ministerstwo Zdrowia w ramach finansowania programów zdrowotnych;
7. Rządowe programy:
   - przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji bezrobotnych
   - programy osłonowe socjalne
8. Fundusze Unii Europejskiej;
9. Program PHARE.

3. System wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w mieście Łodzi.

Zebrane i sformułowane w trakcie opracowania Strategii zadania służące realizacji celów operacyjnych i strategicznych są ilustracją całokształtu potrzeb poszczególnych obszarów determinujących sferę życia społecznego mieszkańców Łodzi.

Instytucje samorządowe, jednostki realizujące zadania gminy i powiatu, instytucje administracji rządowej, i inne podmioty mające bezpośredni związek z obszarami życia społecznego będą realizowały zawarte w opracowaniu zadania w ramach swojej bieżącej statutowej działalności oraz w ramach inicjatyw formułowanych jako cząstkowe projekty (programy).

Dotychczasowe doświadczenia dotyczące współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi, ukazały organizacje pozarządowe jako wiarygodnych i profesjonalnych partnerów realizujących zadania ze sfery życia społecznego.

Zachowanie idei partnerstwa opartej na formalnych przesłankach wynikających m.in. z ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi, w świetle których m. in. miasto Łódź realizuje zadania publiczne we współpracy z organizacjami pozarządowymi, pozwoli także znaczną cześć zadań wynikających ze strategii przekazać do realizacji organizacjom pozarządowym.

Od podmiotów niepublicznych oczekuje się również większego zaangażowania i aktywności w planowaniu i projektowaniu licznych przedsięwzięć, których tematyka zawarta jest w niniejszej Strategii.

Tryb przekazania poszczególnych zadań oraz sposób finansowania odbywać się będzie na zasadach przewidzianych prawem.